

MAŁOPOLSKI
KONKURS GEOGRAFICZNY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2023/2024

ETAP SZKOLNY
GODZINA ROZPOCZĘCIA: 9:00
CZAS PRACY: 90 minut

WYPEŁNIA UCZEŃ (**DRUKOWANYMI LITERAMI**)

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....
IMIĘ I NAZWISKO UCZNIĄ

.....
KLASA

.....
NAZWA SZKOŁY I MIEJSCOWOŚĆ

Instrukcja dla ucznia

1. Na pierwszej stronie arkusza i na karcie odpowiedzi w wyznaczonych miejscach wpisz swoje dane.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych **14 stronach** jest wydrukowanych **28 zadań**.
3. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać maksymalnie **60 punktów**.
4. Sprawdź, czy do arkusza jest dołączona karta odpowiedzi.
5. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania i wykonuj je zgodnie z poleceniami.
7. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Nie używaj korektora ani jakichkolwiek zmazywalnych przyborów piśmienniczych. Zadanie, w którym ich użyjesz nie będzie oceniane.
9. W większości zadań **poprawna jest tylko jedna odpowiedź**. Wyjątkiem są zadania wielokrotnego wyboru, w których wskazano wybór większej liczby odpowiedzi. Odpowiedzi przenieś na kartę odpowiedzi, zamalowując odpowiednie litery.
10. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl znakiem "x" i zaznacz inną odpowiedź.
11. **Oceniane będą wyłącznie rozwiązania zaznaczone na karcie odpowiedzi.**
12. Na 10 minut przed upływem czasu przeznaczanego na rozwiązywanie zadań zostaniesz poinformowany o zbliżającym się czasie zakończenia konkursu.
13. Podczas konkursu nie możesz korzystać z urządzeń mobilnych.
14. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Na rozwiązanie wszystkich zadań masz **90 minut**.

Powodzenia!

Zadanie 1. 0-1 pkt.

Długość linii brzegowej Europy (bez wysp) w porównaniu z długością linii brzegowej Afryki jest:

- A. podobna
- B. mniejsza
- C. większa
- D. taka sama

Zadanie 2. 0-2 pkt.

Wskaż prawidłowe stwierdzenie.

- A. Sztambuł leży po obu stronach cieśniny Dardanele, a więc położony jest na dwóch kontynentach w Europie i w Azji.
- B. Sztambuł leży po obu stronach cieśniny Bosfor, a więc położony jest na dwóch kontynentach w Europie i w Azji.
- C. Sztambuł leży po wschodniej stronie cieśniny Bosfor, a więc położony jest w Europie.
- D. Sztambuł leży po zachodniej stronie cieśniny Dardanele, a więc położony jest w Azji.

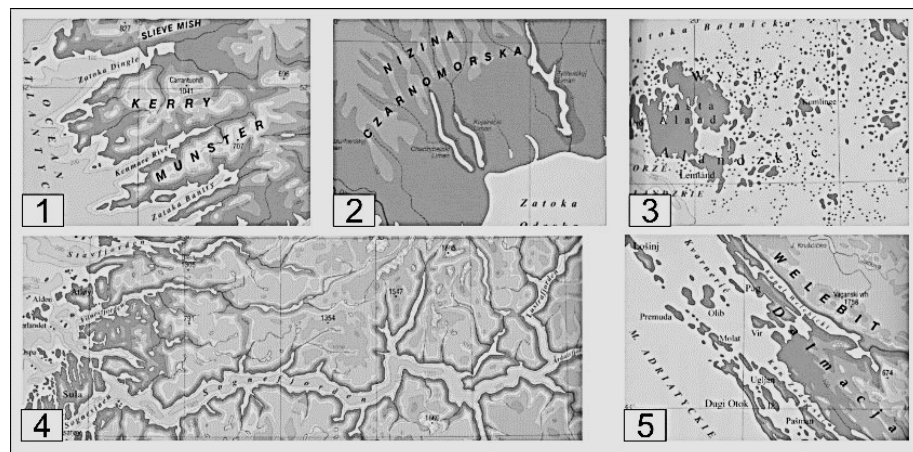
Zadanie 3. 0-2 pkt.

W którym zdaniu prawidłowo określono przebieg umownej granicy lądowej Europy?

- A. Umowna granica lądowa Europy przebiega wschodnim podnóżem Uralu do Morza Kaspijskiego, a następnie południowym podnóżem Kaukazu do Morza Czarnego.
- B. Umowna granica lądowa Europy przebiega zachodnim podnóżem Uralu do Morza Kaspijskiego, a następnie południowym podnóżem Kaukazu do Morza Czarnego.
- C. Umowna granica lądowa Europy przebiega wschodnim podnóżem Uralu do Morza Kaspijskiego, a następnie północnym podnóżem Kaukazu do Morza Czarnego.
- D. Umowna granica lądowa Europy przebiega zachodnim podnóżem Uralu do Morza Kaspijskiego, a następnie północnym podnóżem Kaukazu do Morza Czarnego.

Zadanie 4.

Na rysunkach 1-5 przedstawiono różne typy wybrzeży, które występują w Europie. W zadaniach 4.1. i 4.2. wskaż prawidłowe przyporządkowanie **charakterystycznego wybrzeża** Norwegii i Chorwacji, którego krajobraz jest wybitnym walorem turystycznym w tych krajach.

Opracowano na podstawie Atlasu Geograficznego Polska, kontynenty, świat. Wydawnictwo Nowa Era.

Zad. 4.1. 0-2 pkt.

- A. Norwegia 1.
- B. Norwegia 2.
- C. Norwegia 3.
- D. Norwegia 4.
- E. Norwegia 5.

Zad. 4.2. 0-2 pkt.

- A. Chorwacja 1.
- B. Chorwacja 2.
- C. Chorwacja 3.
- D. Chorwacja 4.
- E. Chorwacja 5.

Zadanie 5. 0-1 pkt.

Ile państw znajduje się w Europie?

- A. 47, w tym 46 niepodległych
- B. 45, w tym 44 niepodległe
- C. 41, w tym 40 niepodległych
- D. 39, w tym 38 niepodległych

Zadanie 6. 0-1 pkt.

Który z wymienionych krajów nie należy do Unii Europejskiej?

- A. Islandia
- B. Chorwacja
- C. Cypr
- D. Irlandia

Zadanie 7. 0-1 pkt.

W którym zestawieniu wymieniono **wyłącznie** państwa Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, która dała początek obecnej Unii Europejskiej?

- A. Francja, Hiszpania, Belgia
- B. Niemcy, Holandia, Luksemburg
- C. Portugalia, Dania, Irlandia
- D. Szwecja, Finlandia, Austria

Zadanie 8. 0-1 pkt.

Od którego roku Polska jest członkiem Unii Europejskiej?

- A. Od 2002 roku
- B. Od 2003 roku
- C. Od 2004 roku
- D. Od 2005 roku

Zadanie 9. 0-1 pkt.

W którym mieście znajduje się **oficjalna** siedziba Parlamentu Europejskiego?

- A. W Strasburgu
- B. W Strassbergu
- C. W Brukseli
- D. W Genewie

Zadanie 10. 0-4 pkt.

W którym zestawieniu prawidłowo – w **kolejności rosnącej** uszeregowano długości granic lądowych Polski z sąsiadującymi państwami?

A	B	C	D
z Czechami	z Litwą	z Litwą	z Litwą
ze Słowacją	z Rosją	z Rosją	z Rosją
z Ukrainą	ze Słowacją	z Białorusią	z Niemcami
z Niemcami	z Niemcami	z Niemcami	z Białorusią
z Białorusią	z Białorusią	z Ukrainą	ze Słowacją
z Rosją	z Ukrainą	ze Słowacją	z Ukrainą
z Litwą	z Czechami	z Czechami	z Czechami

Zadanie 11. 0-4 pkt.

W którym zestawieniu prawidłowo – w **kolejności malejącej** uszeregowano pod względem powierzchni państwa sąsiadujące z Polską?

A	B	C	D
Rosja	Rosja	Rosja	Rosja
Ukraina	Ukraina	Ukraina	Białoruś
Białoruś	Niemcy	Niemcy	Ukraina
Niemcy	Białoruś	Białoruś	Niemcy
Litwa	Czechy	Litwa	Czechy
Czechy	Litwa	Czechy	Litwa
Słowacja	Słowacja	Słowacja	Słowacja

Zadanie 12. 0-2 pkt.

W którym zestawieniu znajdują się **wyłącznie** państwa ze strefy euro, tzn. kraje Unii Europejskiej, w których obowiązującą walutą jest euro (EUR)?

- A. Chorwacja, Estonia, Finlandia, Malta, Szwecja
- B. Bułgaria, Finlandia, Hiszpania, Niemcy, Rumunia
- C. Estonia, Litwa, Łotwa, Słowacja, Słowenia
- D. Austria, Dania, Francja, Holandia, Niemcy

Zadanie 13. 0-4 pkt.

Na mapie ponumerowano najmniejsze państwa europejskie. W którym zestawieniu wszystkim numerom na mapie przyporządkowano właściwe nazwy państw?

Opracowano na podstawie materiałów kartograficznych Wydawnictwa Nowa Era.

Nr na mapie	A	B	C	D
1	Lichtenstein	Monako	Monako	Lichtenstein
2	San Marino	Lichtenstein	Lichtenstein	Monako
3	Monako	Watykan	Watykan	San Marino
4	Watykan	Andora	San Marino	Watykan
5	Malta	Malta	Andora	Malta
6	Andora	San Marino	Malta	Andora
7	Luksemburg	Luksemburg	Luksemburg	Luksemburg

Zadanie 14. 0-2 pkt.

W których zestawieniach znajdują się **wyłącznie** stolice państw – członków Unii Europejskiej?

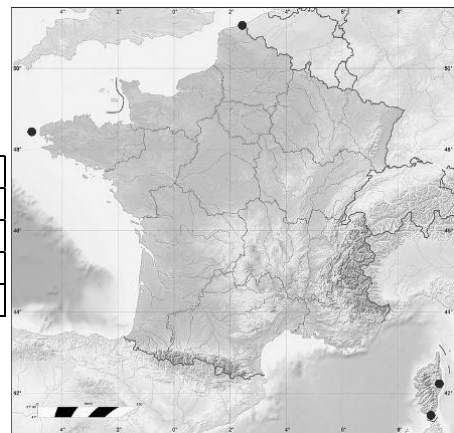
Uwaga. Wskaż dwie odpowiedzi.

- A. Nikozja, Budapeszt, Sofia, Helsinki, Zagrzeb
- B. Berlin, Madryt, Rzym, Bukareszt, Reykjavik
- C. Tallin, Valletta, Lublana, Lizbona, Sztokholm
- D. Wiedeń, Amsterdam, Oslo, Dublin, Berno
- E. Wilno, Bratysława, Ryga, Kopenhaga, Sarajewo

Zadanie 15.

Korzystając z tabeli oblicz rozciągłość równoleżnikową i rozciągłość południkową Francji. Obliczenia wykonaj w brudnopisie na końcu arkusza.

Miejsce	Współrzędne geograficzne
Îles Lavezzi	41°20'N, 9°15'E
Île d'Ouessant	48°27'N, 5°08'W
Bray-Dunes	51°05'N, 2°32'E
Cervione, Haute-Corse	42°17'N, 9°33'E

Opracowano na podstawie: https://pl.wikipedia.org/wiki/Geografia_Francji

Zad. 15.1. 0-2 pkt.

Na podstawie obliczeń wybierz prawidłowe zdanie dotyczące rozciągłości równoleżnikowej:

- A. Rozciągłość równoleżnikowa wynosi 4°25' i jest mniejsza od rozciągłości południkowej.
- B. Rozciągłość równoleżnikowa wynosi 14°41' i jest większa od rozciągłości południkowej.
- C. Rozciągłość równoleżnikowa wynosi 9°45' i jest mniejsza od rozciągłości południkowej.
- D. Rozciągłość równoleżnikowa wynosi 9°45' i jest taka sama jak południkowa.

Zad. 15.2. 0-2 pkt.

Na podstawie obliczeń wybierz prawidłowe zdanie dotyczące rozciągłości południkowej:

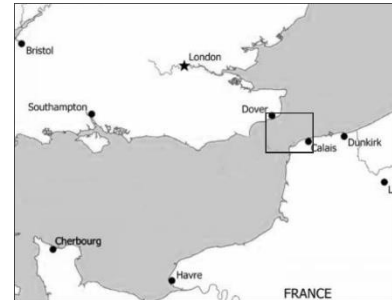
- A. Rozciągłość południkowa wynosi 9°45' i jest mniejsza od rozciągłości równoleżnikowej.
- B. Rozciągłość południkowa wynosi 4°25' i jest mniejsza od rozciągłości równoleżnikowej.
- C. Rozciągłość południkowa wynosi 14°41' i jest większa od rozciągłości równoleżnikowej.
- D. Rozciągłość południkowa wynosi 9°45' i jest taka sama jak rozciągłość równoleżnikowa.

Zadanie 16. 0-2 pkt.

Na mapie w skali 1:125 000 szerokość cieśniny Kaletańskiej – najwęższej części Kanału La Manche, pod którą znajduje się Eurotunel wynosi 266 mm. Jaka jest szerokość tej cieśniny w km.

Obliczenia wykonaj w brudnopisie na końcu arkusza.

- A. 30,0 km
- B. 3,33km
- C. 33,3 km
- D. 35,0 km

Opracowano na podstawie

<http://wikimapia.org/24604180/pl/Cie%C5%9Bnina-Kaleta%C5%84ska#/photo/5901202>

Zadanie 17. 0-1 pkt.

Jedną z cech krajobrazów Polski jest:

- A. Sześć charakterystycznych pasów ukształtowania powierzchni o układzie zbliżonym do południkowego.
- B. Cztery charakterystyczne pasy ukształtowania powierzchni o układzie zbliżonym do równoleżnikowego.
- C. Cztery charakterystyczne pasy ukształtowania powierzchni o układzie zbliżonym do południkowego.
- D. Sześć charakterystycznych pasów ukształtowania powierzchni o układzie zbliżonym do równoleżnikowego.

Zadanie 18. 0-1 pkt.

Słowińcy zamieszkiwali niegdyś na:

- A. Pojezierzu Mazurskim, w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich
- B. Nizinie Mazowieckiej
- C. Pobrzeżu Koszalińskim, nad jeziorami Gardno i Łebsko
- D. Pobrzeżu Koszalińskim, w okolicach Koszalina oraz jezior Bukowo i Jamno

Zadanie 19. (0-1 pkt.)

„Orle Gniazda” są charakterystycznym elementem krajobrazu:

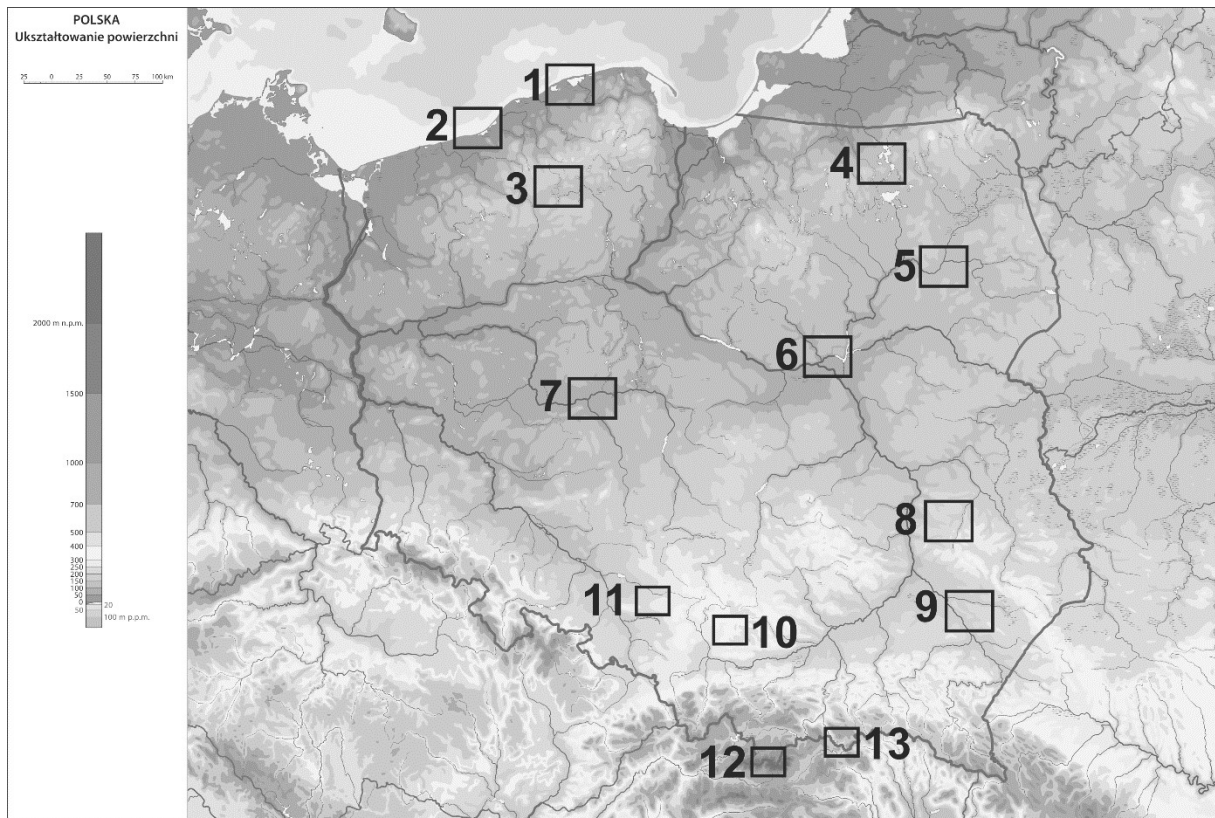
- A. na Wyżynie Lubelskiej
- B. na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej
- C. na Wyżynie Śląskiej
- D. w Tatrach Wysokich

Zadanie 20. 0-4 pkt.

W poniższej tabeli zestawiono charakterystyczne elementy krajobrazu siedmiu regionów Polski spośród trzynastu regionów oznaczonych na mapie. Wskaż w tabeli jedną z kolumn A-D, w której właściwie przyporządkowano wszystkie numery regionów do ich opisów.

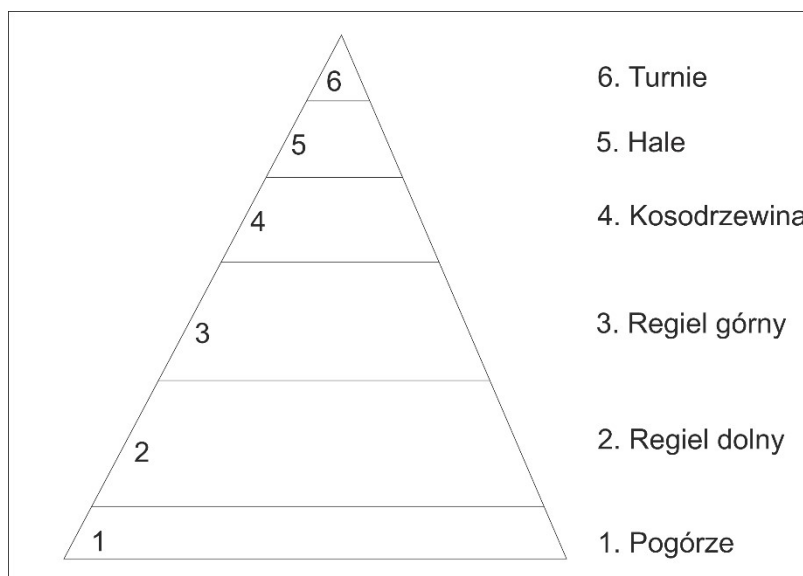
Oznaczenia na mapie				Opis regionu Wybrane, charakterystyczne elementy krajobrazu regionów Polski
A	B	C	D	
7	7	6	6	Dominują płaskie równiny oraz faliste wysoczyzny. U zbiegu Wisły i Narwi znajduje się Twierdza Modlin.
10	11	10	11	Krajobraz krasowy, ostańce wapienne, zamki, np. w Bobolicach i Ogrodzieńcu.
1	2	1	2	Ruchome piaski, jeziora, np. Gardno.
13	13	12	12	Piętra roślinne, jeziora polodowcowe np. Mały Staw, doliny U-kształtne, wodospady np. Sikława, charakterystyczna zabudowa, np. w Chochołowie.
6	10	11	11	Krajobraz miejsko-przemysłowy, hałdy, tereny zielone, Sztolnia Czarnego Pstrąga w Tarnowskich Górach.
8	9	8	9	Krajobraz rolniczy, wąwozy np. Korzeniowy Dół koło Kazimierza Dolnego.
2	3	4	1	Jeziora polodowcowe np. jezioro Kisajno, zamki np. w Reszlu, doliny, np. Krutyń.

Opracowano na podstawie materiałów kartograficznych Wydawnictwa Nowa Era.

Zadanie 21. 0-4 pkt.

Rysunek przedstawia schemat rozmieszczenia pięter roślinnych wraz ze zwiększaniem się wysokości bezwzględnej. W tabeli zestawiono wybrane, charakterystyczne elementy szaty roślinnej dominujące w krajobrazie poszczególnych pięter tatrzańskich. Wskaż w tabeli jedną z kolumn A-D, w której właściwie przyporządkowano numer piętra roślinnego do jego opisu.

Oznaczenia na schemacie				Wybrane, charakterystyczne elementy szaty roślinnej dominującej w krajobrazie poszczególnych pięter tatrzańskich
A	B	C	D	
6	3	3	3	Dominują lasy świerkowe z domieszką limby.
5	1	1	6	Obszar wylesiony, zajęty przez pola uprawne i pastwiska.
4	2	2	4	Lasy mieszane bukowo-świerkowe.
3	6	5	1	Odsłonięte skały w niektórych miejscach porośnięte mchami i dzwonekami alpejskimi.
2	5	6	2	Dominującym składnikiem krajobrazu są łąki.
1	4	4	5	Stoki porasta krzewiasta sosna z domieszką niskiej jarzębiny.

Zadanie 22. 0-1 pkt.

W której z dolin tatrzańskich wczesną wiosną **najliczniej** rozkwitają szafrany spiskie?

- A. W dolinie Roztoki
- B. W Dolinie Pięciu Stawów Polskich
- C. W Dolinie Kościeliskiej
- D. W Dolinie Chochołowskiej

Zadanie 23. 0-3 pkt.

Wskaż prawidłowy opis Gór Stołowych.

A	Góry Stołowe to unikatowa część Karkonoszy, zbudowana ze sfałdowanych piaskowców wieku kredowego. W paleogenie, w wyniku orogenezy hercyńskiej niemal całkowicie zrównane Sudety zostały odmłodzone. W Górach Stołowych w wyniku wietrzenia oraz erozji w spękanych piaskowcach uformowane zostały formy skalne o niezwykle często fantazyjnych kształtach.
B	Góry Stołowe to unikatowa część Sudetów, zbudowana z pionowo ustawionych oraz sfałdowanych piaskowców wieku kredowego. W paleogenie w wyniku orogenezy hercyńskiej niemal całkowicie zrównane Sudety zostały odmłodzone. W Górach Stołowych w wyniku wietrzenia oraz erozji silny wiatr przekształcił spękane piaskowce w skałki o fantazyjnych kształtach.
C	Góry Stołowe to unikatowa część Gór Izerskich, zbudowana z poziomo zalegających wapieni wieku jurajskiego. W plejstocenie, w wyniku orogenezy alpejskiej niemal całkowicie zrównane Sudety zostały odmłodzone. W Górach Stołowych w wyniku działalności lodowca spękane skały metamorficzne uzyskały niezwykle, często fantazyjne kształty.
D	Góry Stołowe to unikatowa część Sudetów, zbudowana z poziomo zalegających piaskowców wieku kredowego. W paleogenie w wyniku orogenezy alpejskiej niemal całkowicie zrównane Sudety zostały odmłodzone. W Górach Stołowych w wyniku wietrzenia oraz erozji, spękane bloki piaskowców przekształciły się w formy skalne o niezwykle, często fantazyjnych kształtach.

Zadanie 24. 0-1 pkt.

Góry Stołowe są górami:

- A. zrębowymi
- B. fałdowymi
- C. fałdowo-zrębowymi
- D. wulkanicznymi

Zadanie 25. 0-1 pkt.

Z ilu szczytów składa się Korona Gór Polskich?

- A. 30
- B. 28
- C. 27
- D. 25

Zadanie 26. 0-4 pkt.

Rozpoznaj wybrane szczyty karpackie: Babią Górę, Lackową, Lubomir, Radziejową, Rysy, Skrzyczne oraz Tarnicę. Na mapie wybrane szczyty zaliczone do Korony Gór Polskich oznaczono cyframi 1-8. Wskaż w tabeli jedną z kolumn A-D, w której właściwie przyporządkowano numer szczytu na mapie do jego opisu w tabeli.

Oznaczenia na mapie				Opis szczytu
A	B	C	D	
7	8	4	3	Dawna nazwa tego szczytu to Niedźwiedź. Odchodzi od niego aż siedem górskich grzbietów.
3	5	1	8	Połowę powierzchni stoków północnych i wschodnich zajmują osuwiska. Ze Szczyrku na szczyt góry można wjechać kolejką. „Wyrasta” z niego maszt przekąźnikowy wysoki na 87 m.
6	7	3	4	Najniższy z korony beskidzkich szczytów. Od 2007 działa tam obserwatorium astronomiczne.
5	2	7	1	U podnóża tego szczytu w 1770 r. konfederaci barscy stoczyli bitwę, stąd dla upamiętnienia tego wydarzenia szczyt nazywano Chorągiewką Pułaskiego. Czerwony szlak biegnący przez północne stoki szczytu należy do najtrudniejszych w Beskidach. W niektórych miejscach nachylenie stoku wynosi 30°.
8	1	5	2	Masyw ma dwa szczyty, z których wyższy znajduje się po stronie słowackiej. Najtrudniejszy do zdobycia szczyt w Koronie Gór Polskich. Pod względem wysokości jest 17. wierzchołkiem na Liście Korony Gór Europy.
2	3	8	6	Dominującym elementem krajobrazu są połoniny, które przechodzą w niżej położone lasy bukowe.
1	4	6	7	Na miejscu starej, drewnianej wieży widokowej wzniesiono nową, z której roztacza się widok aż po Tatry i Pieniny. Na tym szczycie znajduje się jedyne w Polsce stanowisko pierwiosnka omączonego.
4	6	2	5	Masyw ma 5 wierzchołków. W krajobrazie dobrze widoczna piętrowość roślinna. Północne stoki uformowane zostały przez potężne obrywy skalne oraz przez małe lodowce górskie (karowe). W masywie tym na wysokości 1710 m n.p.m. znajduje się jaskinia Diabelska Koleba oraz 19 stawów o genezie osuwiskowej – unikatowych w Karpatach.

Opracowano na podstawie Geografia w Szkole 3/2018, str. 11.

Zadanie 27.

W zadaniach 27.1. i 27.2. dokończ zdanie wybierając jedną z przyczyn konfliktu ekologicznego A, B, C lub D.

Zad. 27.1. 0-1 pkt.

Przyczyną konfliktu ekologicznego w dolinie Rospudy była	A	budowa obwodnicy Augustowa.
	B	budowa niewielkiej tamy na tej rzece.
	C	budowa linii kolejowej w tej dolinie.
	D	budowa ośrodka wypoczynkowego.

Zad. 27.2. 0-1 pkt.

Konflikt ekologiczny w Siarzewie wynika z planowanej	A	budowy zapory na Odrze.
	B	budowy kopalni węgla brunatnego.
	C	budowy zapory na Wiśle.
	D	budowy elektrowni atomowej.

Zadanie 28. 0-1 pkt.

Wskaż zestawienie, w którym znajdują się **wyłącznie** zanieczyszczenia środowiska uznawane za nietypowe.

- A. Pyły, dwutlenek siarki, dwutlenek węgla
- B. Światło, hałas, farmaceutyki, zapach
- C. Nawozy sztuczne, plastik, metale i ich związki chemiczne
- D. Detergenty, sztuczne barwniki, szkodliwe substancje chemiczne

Brudnopis

Zapisy w brudnopisie **nie są oceniane**.